

“Europa pentru cetățeni: Promovarea unei cetățenii europene active” Cei dreți și rezistența le totalitarism

Programul Europa pentru cetățeni Acțiunea 4 „Rememorarea europeană activă

Proiectul european “Cei dreți și rezistența la totalitarism” a fost prezentat în cadrul programului pentru cetățeni Acțiunea 4 Memoria de către Liceul științific “E. Fermi”, instituție promotoare și coordonatoare a acordului rețelei regionale “Storia e Memoria” (www.storiamemoria.it), în continuarea proiectului realizat în anul precedent “I Giusti e la memoria del bene” și constituie o dezvoltare ulterioară a acestuia. Pe durata unui an, din 1 /10/2008 la 31/09/2009, proiectul este unul transnațional, implicând instituții italiene, poloneze, române și ruse (parteneriat informal), după cum urmează

TULIP project
Teaching & Learning International Project University Network

FUNDACJA KULTURY CHRZEŚCIJAŃSKIEJ „ZNAK”
ФОНД ХРИСТИАНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ „ЗНАК”
ФОНД ХРИСТИАНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ „ЗНАК”
CHRISTIAN CULTURE FOUNDATION „ZNAK”
FONDATION POUR LA CULTURE CHRETIENNE „ZNAK”

*"Europe for citizens:
Promotion of Active European Citizenship"
Action 4 'Active European Remembrance'*

1- Fundacja Kultury Chrześcijańskiej „Znak”

Ul. Kościuszki 37

30-105 Kraków

Tel.: 0048 12 61 99 53 9

www.znak.com.pl

E –mail fundacja@znak.org.pl

2 - Państwowe Muzeum Auschwitz Birkenau w Oświęcimiu

Ul. Więźniów Oświęcimia 20

32-603 Oświęcim

Tel.: 0048 33 8448187

Tel. kom.: 0048 512 45 05 70

<http://www.auschwitz.org.pl/html/de/muzeum/index.html>

E –mail museum@auschwitz.org.pl

3- Liceul Științific Enrico Fermi Bologna IT

Via Mazzini 172/2 40100 Bologna

0039 051 4298511

<http://www.liceofermibo.net>

Coordonator al rețelei de școli **Storia e Memoria**

<http://www.storiamemoria.it>

4- Comitetul pentru Pădurea mondială a Celor Drepti

Worldwide Committee for the Righteous Garden

Corso Cristoforo Colombo 20144

Segreteria 0039 02 83241397 FAX: 02 99987409

<http://www.gariwo.net> mail info@gariwo.net

5- Tulip-project Teaching&LearningInternationalprojects-Universitynetwork

Via Puccini 6

40141 Bologna

051 62373 29

Mob 0039 3477445498

<http://www.tulip-project.it> info@tulip-project.it

Europacheverramagazine

<http://www.europacheverra.eu> conference – dissemination press

6- Centrum Dialogu i Modlitwy w Oświęcimiu – Padre Jan Novak

Ul. M. Kolbego 1

32-602 Oświęcim

E-mail: biuro@centrum-dialogu.oswiecim.pl

7- "Nicolae Iorga" Institute of History Research of the Romanian Academy

<http://www.iorga.iini.ro>

1, Aviatorilor Boulevard, 011851 Bucharest, Romania

Phone: (401) 212-53-37

Fax: (401) 311-03-71

E-mail: Institutul.Iorga@email.ro

8- Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului of the Romanian Academy

<http://www.totalitarism.ro>

Bucuresti 011876 , Sector 1

Str. Arhitect Grigore Cerchez 16
Tel. : 230 69 92; 230 61 14
Fax : 230 76 82
mail : inst.academia@gmail.com

9- Centrul “Vozvraščennye Imena” (Nome restituite) de pe lângă la RNB

Rossijskaja Nacional'naja Biblioteka
Sadovaja ul. 18 San Pietroburgo Russia
Tel. :(812)718.86.18
www.visz.nrl.ru
<http://www.vi.krsk.ru>

DESCRIEREA ȘI OBIECTIVELE PROIECTULUI

Memoria Celor Drepti împotriva genocidelor și a crimelor împotriva umanității face parte din memoria **trecutului nostru european**, căruia nu îi aparțin doar amintirea violențelor, a războaielor, a exterminărilor legate în principal de evenimentele celui de-al doilea război mondial. Este o memorie, care, precum toate celelalte memorii, are nevoie, pentru a fi activată și pentru a deveni influentă, de o acțiune de cercetare, de divulgare și de promovare din partea tuturor subiecților interesați și a autorității politice.

Proiectul nostru și-a propus și își propune să dea o contribuție în această direcție, implicând școlile și instituțiile culturale ale națiunilor implicate.

Memoria Celor Drepti a fost definită ca o “memorie a binelui”. E o memorie deschisă **speranței și plină de responsabilitate**, pentru cel care o trăiește. Poate să ajute **la rezolvarea conflictelor** și are, fără îndoială o puternică **valență educativă**.

Inițiativele organizate anul trecut în Polonia și includerea României vor conduce la concentrarea reflecției din acest an asupra istoriei țărilor care au trăit experiența socialismului real. Aceasta va conferi muncii un orizont mai larg, capabil să îmbrățișeze realmente toată istoria europeană, așadar nu numai istoria Europei occidentale, marcată de **nazism și de fascism**, dar și istoria celeilalte Europe, condiționată, până în vremea recentă, de un alt sistem totalitar al secolului al XX-lea, cel **comunist**. Este nevoie deci de depășirea separației dintre memoria nazismului-fascismului și memoria comunismului pentru a ajunge la o memorie comună europeană, față de răul pe care l-am trăit.

Obiectivele propuse sunt:

1. **Cunoașterea rezistenței la sistemele** totalitare (fascism, nazism, comunism) în diverse contexte naționale.
2. **Cunoașterea biografiei Dreptilor** (italiani, polonezi, români) pentru a identifica trăsăturile comune și-sau diversitatea lor.
3. **Promovarea unei cercetări mai adecvate** asupra acestor teme în respectivele țări.
4. **Creșterea conștiinței** europene prin recunoașterea valorilor care stau la baza acțiunii oamenilor “drepti” în diverse contexte naționale.

CUVINTE CHEIE

Demitate, libertate, cetățenie, memorie, Cei Drepti, rezistență, educație, totalitarism, democrație, gulag, exterminare

DESTINATARI

Proiectele realizate în școlile din rețeaua “Memorie și Istorie” au antrenat, în ceea ce a fost definit “parcursuri de memorie” sute de elevi și numeroși profesori care au ghidat clasele lor în acest experiment. Proiectul european a fost capabil să construiască în jurul școlii **o rețea mai amplă de colaboratori.**

Parcursul formativ construit de către elevii unei instituții de învățământ și rezultatele lui au constituit baza de articulare nu **numai a altor clase din școlile italiene** și din alte **țări europene**, ci și a unor **instituții ale societății civile** din aceste țări. **Munca de construire a memoriei**, care se poate și trebuie să se facă în școli, a avut un impact nu numai asupra formării elevilor, ci și asupra întregii societăți în ansamblul și complexitatea ei. Iar dacă această memorie este una a binelui, conștiința și energia deșteptate în rândul tinerilor, care devin martori ai ei, reprezintă **un factor de înnoire pentru întreaga societate.** De aceea putem defini acest parcurs ca fiind unul al cetățeniei active.

Adunarea Legislativă a Regiunii Emilia Romagna a aprobat la 21 octombrie 2008 legea “**Memorie și responsabilitate. Promovarea și susținerea inițiativelor privind memoria celor drepti**”. Această lege își datorează existența acțiunii de formare și sensibilizare a Acordului de Rețea, care din 2005 s-a preocupat activ în această direcție.

FAZE ALE PROIECTULUI

- 1) **Proiectele în școli: octombrie 2008-aprilie**
  - 2) **Masă rotundă de lucru în Polonia cu experți și profesori italieni, polonezi și români, februarie 2009**
  - 3) **Călătorie de studiu pentru elevii italieni în România: martie 2009**
  - 4) **Conferință internațională la Bolonia aprilie 2009**
- Proiectul este finanțat de EACEA în proporție de 60%**

ELEMENTE INOVATIVE

- 1) **Perspectiva unei memorii a binelui pentru studierii istoriei**
- 2) **Metodologia de laborator, pentru ca învățarea să poată deveni o experiență**
- 3) **Școala ca mediu de cercetare**
- 4) **Școala ca subiect promotor al reînnoirii societății**
- 5) **Mărturia (făcută și primită) ca educație către conviețuirea civică**

Coordonatoarea proiectului

Antonia Grasselli

Profesor de istorie și filosofie la Liceul Științific “E. Fermi” din Bologna